

ชื่อเรื่อง	การยอมรับสวนยางพาราของชุมชน และการเจริญเติบโตของ ต้นยางพารา ในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ชื่อผู้เขียน	นายจรูญ แก้วมด
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนามิสังคมอย่างยั่งยืน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สมชาย องค์กรประเสริฐ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการยอมรับสวนยางพาราของชุมชนและการเจริญเติบโตของต้นยางพารา ในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการยอมรับการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพในอนาคตของชุมชนฯ ในฐานะที่ต้นยางพาราเป็นไม้ยืนต้นเศรษฐกิจรายได้แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการปลูกป่า 3 อย่างเพื่อประโยชน์ 4 ประการ และ 2) ศึกษาการเจริญเติบโตของต้นยางพาราที่ปลูกในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยทำการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ การศึกษาการยอมรับการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพในอนาคตของชุมชนฯ จากการสัมภาษณ์ราษฎรระดับครัวเรือนในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ดำเนินการปลูกต้นยางพารา และศึกษาการเจริญเติบโตของต้นยางพารา โดยวิธีสำรวจสุ่มวัดการเจริญเติบโต คุณลักษณะ และสุขลักษณะของต้นยางพาราที่ปลูกโดยโครงการฯ และโดยชุมชนฯ ตามลักษณะพื้นที่ที่ปลูก รวมทั้งเก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมชุมชนให้ปลูกต้นยางพาราในโครงการฯ และพื้นที่อื่น ๆ ในภาคเหนือต่อไป

การศึกษาการยอมรับการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพในอนาคตของชุมชนในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งด้านเทคโนโลยีการปลูก การดูแลรักษา และการแก้ปัญหาโรคพืชและวัชพืช พบว่า เกษตรกรบ้านนาศิริ ยอมรับเทคโนโลยีการปลูก การดูแลรักษา และการแก้ปัญหาโรคพืชและวัชพืชของยางพารา ในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.68, 1.56 และ 1.56 ตามลำดับ

การศึกษาการเจริญเติบโตของต้นยางพาราที่ดำเนินการปลูกโดยโครงการฯ เมื่ออายุ 3 และ 3½ ปี มีการเจริญเติบโตด้านความสูงเท่ากับ 4.86 และ 5.29 เมตร ความโตทางเส้นรอบวงเท่ากับ 12.30 และ 13.92 เซนติเมตร ส่วนการเจริญเติบโตของต้นยางพาราที่ดำเนินการปลูกโดยชุมชนฯ เมื่ออายุ 2½ และ 3 ปี มีการเจริญเติบโตด้านความสูงเท่ากับ 2.87 และ 3.60 เมตร ความโต

ทางเส้นรอบวงเท่ากับ 6.65 และ 8.36 เซนติเมตร เมื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นยางพาราในช่วงอายุ 3 ปี ที่ปลูกโดยโครงการฯ และชุมชนฯ พบว่า การเจริญเติบโตด้านความสูงและความโตทางเส้นรอบวง คุณลักษณะ และสัณฐานลักษณะของต้นยางพารา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยต้นยางพาราที่ปลูกโดยโครงการฯ มีการเจริญเติบโตด้านความสูงและความโตทางเส้นรอบวงมากกว่าต้นยางพาราที่ปลูกโดยชุมชนฯ อย่างเด่นชัด นอกจากนี้ ต้นยางพาราที่ปลูกโดยโครงการฯ มีความเปลาตรงของลำต้นดีกว่า มีโคนคดงน้อยกว่า และสัณฐานลักษณะโดยทั่วไปดีกว่าต้นยางพาราที่ปลูกโดยชุมชนฯ แต่ต้นยางพาราที่ปลูกโดยโครงการฯ มีลักษณะการแตกง่ามมากกว่า มีกิ่งก้านใหญ่ และศัตรู-โรคพืชมากกว่าต้นยางพาราที่ปลูกโดยชุมชนฯ

แม้ว่าสภาพภูมิอากาศจะเหมาะสมต่อการปลูกยางพาราบนพื้นที่สูงในโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่บ้านนาศิริ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่ควรคำนึงถึงซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการปลูกยางพาราในภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับของชุมชนฯ ซึ่งส่งผลต่อการดูแลรักษาต้นไม้ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลผลิตอันเนื่องมาจากการคมนาคมที่ค่อนข้างลำบากและห่างไกล ปัญหาโรคและแมลงที่อาจจะเข้ามารบกวนหรือสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน โดยยังไม่มีกรวิเคราะห์มูลค่าทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ออกมาให้เห็นว่าคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ ดังนั้น โครงการฯ ควรมีการทดลองให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนก่อน เมื่อชุมชนฯ ได้เห็นแบบอย่างที่ดีแล้ว จะทำให้เกิดการยอมรับและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้โดยง่าย อย่างไรก็ตาม การปลูกยางพาราบนพื้นที่สูงถือได้ว่าเป็นการเพิ่มมูลค่าทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

Title	The Community Adoption and Growth of Para Rubber in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project
Author	Mr. Jarun Kaewmon
Degree of	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Somchai Ongprasert

ABSTRACT

The objectives of the study of community adoption and growth of Para Rubber in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project were to study 1) the adoption of Para Rubber plantation to an occupation of the community, as economic species under the initiation of the King: the three types of forest plantation with four beneficiaries and 2) the growth of Para Rubber in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project. This study was divided into two parts. The first part was the study on the adoption of Para Rubber plantation to an occupation of the community by interviewing households in Ban Nasiri New Forest Village. The second part was the study on the growth of Para Rubber in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project by sampling the growth, characteristics and health of the Para Rubber trees of the project and the community and collecting a set of soil samples for the analysis on the nutrient content in the laboratory in order to promote Para Rubber plantation to Nasiri community and other areas in the north of Thailand.

The study on the adoption of Para Rubber of Nasiri community to an occupation in the future in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project includes technology of planting, tending and control diseases and insects pests of Para Rubber at the lowest level, at 1.68, 1.56 and 1.56, respectively.

The study on the growth of Para Rubber planted by the Project at the age of 3 and 3½ years found that the height was at 4.86 and 5.29 meters, and the girth was at 12.30 and 13.92 centimeters, and the growth of Para Rubber planted by the community at the age of 2½ and 3 years resulted in the height at 2.87 and 3.60 meters and the girth at 6.65 and 8.36 centimeters.

Comparing the growth of Para Rubber at the age of three between Para Rubbers planted by the project and by the community, the height, girth, characteristics and health of Para Rubber were significantly different in statistics ($P < 0.05$). The height and girth of Para Rubber trees planted by the project were obviously better than those planted by the community. Moreover, the stem straightness, basal sweep and health of Para Rubber trees planted by the project were in general better than those planted by the community. But the forking, branch coarseness and pest and/or diseases of Para Rubber trees planted by the project were much higher than those planted by the community.

Even though the climate is suitable for Para Rubber plantation on highland Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project, there are many factors that might effect on the Para Rubber plantation later, such as the adoption of the community which have the effect on tending Para Rubber trees, the cost of product transportation due to difficulty of transportation and distance the problem on diseases and pests or climate change which may disturb the plantation. There aren't any analyses on the impact of these factors in terms of social, economic and environmental value. Therefore, Para Rubber in Ban Nasiri New Forest Village, The Royal Initiative Project should firstly be performed as the concrete experiment. When the community member recognizes the good model, they will easily and effectively accept and practice it. However, Para Rubber plantation on highland could increase the value of natural resource and environment in Thailand.